

Košťianske noviny

Ročník 5 • Číslo 1/2019 • www.kostanynadturcom.sk • Júl 2019 • Bezplatne

Starosta obce

Vážení spoluobčania,

vo svojom príspevku sa zameriavam na dôležité témy z rôznych oblastí života našej samosprávy. Pracovních aktivít v samospráve je veľa, ale tak ako som podával informácie v každom vydaní novín, chcem v tom aj naďalej pokračovať. Časť z informácií sa k Vám dostávajú aj cez zápisnice zo zasadnutí obecného zastupiteľstva. Ja sa pokúsim zhrnúť z môjho pohľadu najdôležitejšie. Vyberám témy, na ktoré sa ma občania pýtajú a prostredníctvom novín chcem dať odpoveď.

Okružná križovatka – po informácii v polročnom čísle 1/2018 aký by mal byť ďalší postup riešenia, sme spoločne s obcami, ktoré tvoria spoločný obecný úrad so sídlom v našej obci, spolu so starostami týchto obcí urgujeme a žiadame informácie v akom štádiu sú prípravy a postup na konečné riešenie. Máme za to, že vzhľadom na kritický úsek riešenia dopravy by sme mali byť informovaní o postupe automaticky, a nie stále len vyžadovať informácie.

Výstavba novej materskej školy – máme už právoplatné stavebné povolenie. Pripravili sme podklady pre realizáciu verejného obstarávania na dodávateľa stavebných prác. Postupujeme v súlade so zákonom, ktorý nám určuje postup pri takejto investícii. Výchľadovo by obstarávanie malo byť ukončené do konca letných prázdnin. Ak nenastanú žiadne prieťahy, čo sa týka verejného obstarávania, plánujeme odovzdať stavenisko na výstavbu realizátorovi stavebných prác v prvých mesiacoch nového školského roku 2019/2020.

Nový územný plán obce – konečne sa už posunieme ďalej, vo chvíľach keď píšem tieto riadky, máme v pošte zmluvu na podpis o poskytnutí dotácie z rozpočtovej kapitoly Ministerstva dopravy a výstavby SR na rok 2019 vo výške 13.147,00 EUR. Túto čiastku sa nám podarilo získať formou dotácie, ako úhradu nákladov na spracovanie nového územného plánu. Nový územný plán sme museli riešiť aj zo zákonných dôvodov a získanie finančnej čiastky na čiastočnú úhradu nákladov vo výške 80% je určite dobrou správou a aj podľa môjho názoru šetrením verejných zdrojov.

Zmena Všeobecne záväzného nariadenia č.2/2016 o sociálnej službe pre občanov

Na januárom zastupiteľstve bol schválený dodatok č.2 k VZN – potešilo to určite našich dôchodcov, kde bol splnený prísľub, že bude opätovne prehodnotený príspevok na stravnú jednotku, ktorý poskytuje naša obec občanom, ktorí spĺňajú podmienku na poskytnutie tohto príspevku. Podotýkam, že príspevok bol zvýšený celoplošne pre všetky kategórie poberateľov - dôchodcov.

Rozšírili sme aj poskytnutie služby v jedálni – rozšírenie obcou

zazmluvnených stravovacích zariadení. V súčasnosti má obec zazmluvnené tieto prevádzky:

Školská jedáleň pri ZŠ Košťany nad Turcom, Turčiansky Dvor, Gastro Turiec, event cooking – priestor kaštiel'a pani Čamborovej. Bližšie informácie o prevádzke týchto zariadení, dotovaných cenách jedál Vám na požiadanie poskytnú pracovníci OcÚ.

Dokončenie splaškovej kanalizácie v časti Ostrov, projekt vodnej stavby Košťany nad Turcom, rozšírenie kanalizácie

Bola ukončená výstavba predmetnej splaškovej kanalizácie, vydané kolaudačné rozhodnutie na užívanie a napojenie kanalizácie pre firmy a domácnosti. Následne budú upravované komunikácie cesty III. triedy a obecná komunikácia do finálneho stavu pokládkou vrchnej asfaltovej vrstvy. Bude za nami hotová ďalšia časť obce, kde máme vybudovanú splaškovú kanalizáciu.

Spustenie rekonštrukcie chodníkov a časti úsekov miestnych komunikácií

Po ukončení prác na odstránení nebezpečných plechových prechodov vjazdov popri ceste III. triedy v smere od rámp k obecnému úradu, systematicky pripravujeme spustenie rekonštrukcie poškodených úsekov miestnych komunikácií a chodníkov. V prvej fáze v smere popri žel. trati k pánovi M. Remeňovi. Jedná sa o miestne komunikácie a chodníky vo vlastníctve obce – p.č. KN-C 138/42, 138/43 a 138/52.

Bolo vykonané polohopisné a vyškopisné zameranie kanálov a poklopov v tejto časti pre potrebu prípravy projektovej dokumentácie. Projektová dokumentácia sa v súčasnosti postupne spracováva.

Realizácia opráv bude prebiehať v troch častiach:

1. vyriešenie dažďovej kanalizácie – v tejto časti je potrebné nájsť spoľahlivé technické vyriešenie havarijného stavu odtoku vody z cesty, ktorá ohrozuje blízke rodinné domy, najmä na

komunikácii pri p. Remeňovi a p. Mrenkovej,

2. odstránenie havarijného stavu chodníkov – riešením je ich postupná rekonštrukcia v celej dĺžke,

3. obnova povrchového krytu poškodenej časti vozovky – posledná fáza podľa dostupnosti finančných prostriedkov.

Výstavba nových priestorov v areáli TJ Turčan

Na májové rokovanie obecného zastupiteľstva bol predložený a schválený investičný zámer v športovom areáli TJ Turčan na realizáciu projektov, financovaných z pripravených kapitálových výdavkov obce. Jedná sa o dva projekty:

Sklad športových potrieb novostavba – areál TJ – Turčan Košťany

Pristrešok novostavba – areál TJ – Turčan Košťany

Obidva projekty po realizácii budú slúžiť pre potreby obyvateľov obce, či už pod hlavičkou spoločenskej zložky alebo fyzických osôb. Budú realizované svojpomocne občanmi obce a športovcami TJ Turčan, čím budú ušetrené nemalé finančné prostriedky, ktoré môžu byť použité na iné aktivity v obci.

Obec nemá vhodný zastrešený priestor, ako aj skladový priestor v areáli, ktorý by slúžil aj pri usporadúvaní obecných akcií. V súčasnosti prebiehajú stavebné konania na vydanie povolení pre realizáciu.

IBV JUH - Trávniky

V tejto novej časti obce v smere na letisko bol stavebne dokončený nový mostík ponad Čierny potok, namontované bezpečnostné zábradlie. Po prípravách bola realizovaná druhá povrchová asfaltová vrstva. Podotýkam, že všetky tieto náklady po dohode hradí developer, ktorý realizuje výstavbu rodinných domov.

Žel. stanica – voda na prechode pre chodcov, autobusových zastávkach

V čase, keď píšem tieto riadky, po udelení všetkých potrebných povolení pre Slovenskú správu ciest prebieha dlho plánovaná oprava rizikových častí na prechode pre chodcov. Voda by mala byť technicky odvedená cez chodník k zastávke, odtiaľ následne do zeleného vsakovacieho pásu.

Opravy v priestoroch zastávok budú realizované v mesiaci august počas víkendov tak, aby nenastal kolaps dopravy.

Kamerový systém

Bol vypracovaný a podaný projekt so žiadosťou o dotáciu zo Žilinského samosprávneho kraja na základe výzvy na predkladanie žiadosti z programu Dotácie pre regióny na čiastočné vybudovanie kamerového systému – I. etapa pre monitorovanie priestoru pri obecnom úrade, hasičskej zbrojnici, obecnej garáži. Cieľom je okrem monitorovania uvedeného priestoru aj ochrana obecného majetku proti poškodzovaniu a odcudzeniu. Po vyhodnotení nám bola poskytnutá dotácia zo ŽSK na kamerový systém I. etapa - OcÚ- vo výške 1 000,00 EUR.

Vybudovanie workoutového ihriska

Ďalšou aktivitou je vypracovanie a podanie projektu so žiadosťou o dotáciu zo Žilinského samosprávneho kraja na základe výzvy na predkladanie žiadosti z programu Dotácie pre regióny na vybudovanie street workoutového ihriska. Cieľom je podporiť v obci aj tento druh mládežníckeho športu pre rozvoj športovej infraštruktúry a tým vytvárať podmienky pre záujem obyvateľov o šport a aktívny spôsob trávenia voľného času občanov. Bola nám schválená dotácia vo výške 500,00 EUR.

Projekt : Podpora rozvoja športu na rok 2019

Zapojili sme sa do tohto projektu z Úradu vlády SR podaním

žiadosti na 2 podprogramy:

podprogram č. 2 - výstavba detských ihrísk

podprogram č. 3 - údržba ihrísk a štadiónov a inej športovej infraštruktúry

Základným cieľom je podpora rozvoja športu, a to najmä projektov zameraných na výstavbu detských ihrísk, údržbu ihrísk a štadiónov a inej športovej infraštruktúry zameraných predovšetkým na deti a mládež. Pre jednotlivé podprogramy je zároveň určená najnižšia a najvyššia výška žiadanej a poskytnutej dotácie v nasledovnom rozpätí:

Pre podprogram č. 2 - výstavba detských ihrísk od 8 000 EUR do 12 000 EUR

Pre podprogram č. 3 - údržba ihrísk a štadiónov a inej športovej infraštruktúry od 10 000 EUR do 20 000 EUR;

Následne nám bolo oznámené, že naše projekty neboli podporené. Neskladáme zbrane a budeme sa naďalej usilovať získať finančné prostriedky.

V rámci samosprávy budeme riešiť všetky podnety a požiadavky od Vás občanov.

Nabudúce sa povenujeme napríklad cyklotrasám. Pracujeme na ďalších projektoch, snažíme sa získavať finančné prostriedky z rôznych zdrojov tak, aby sme ušetrili v maximálnej miere finančné prostriedky obce. Naša obec je v dobrej finančnej kondícii pre postupné rozumné investovanie. Tí z Vás, ktorí ste si pozreli Záverečný účet obce za rok 2018, zverejnený na www stránke obce mi dáte za pravdu. Musíme s financiami nakladať rozumne a investovať tam, kde je najvyšší celospoločenský záujem.

Spolu s pracovníkmi obecného úradu budeme zabezpečovať naďalej služby pre občanov v oblasti odpadov, čistoty verejných priestranstiev.

Najmä pri odpadoch sa musím pozastaviť. Viem, je to stále opakovanie, ale sú medzi nami občania, ktorým triedenie odpadu nič nehovorí. Dokážu do veľkých kontajnerov nasypať drobný stavebný odpad po prerábke v domácnosti, napriek tomu, že je jeho zákonná povinnosť to odviezť do zberného dvora Brantneru. V hneďých kontajneroch na BIO odpad nachádzame neposekané konáre, vyvážame vzduch!!! Musíme si uvedomiť, že sa musí zaplatiť doprava, manipulácia...Vyzývam občanov, aby boli pozornejší vo svojom okolí a takéto prípady nahlasovali na obecný úrad. Dokážeme si s takýmito občanmi urobiť poriadok, ale potrebujeme Vašu súčinnosť. Uvedomme si, že na túto likvidáciu použijeme finančné prostriedky nás všetkých...

Opakujem, zákon o zvýšení poplatkov za skládkovanie odpadu schválila vláda a jeho cieľom je motivovať obce triediť. Je len na nás, či budeme poctivo triediť a ušetríme alebo nám to bude jedno a postupne si priplatíme v poplatkoch za túto službu všetci.

Ďakujem všetkým, ktorí sa podieľali na príprave vydania Koštianskych novín číslo 1/2019.

Ďakujem spoločenským zložkám a osobám pri realizácii aktivít pre občanov.

Blíži sa čas prázdnin a dovoleníek. Všetkým prajem oddych a pohodu, aby ste nabrali čo najviac síl do ďalších náročných dní.

Váš starosta

KOŠŤANY NAD TURCOM – 695. výročie 1. písomnej zmienky – pokračovanie

Takto nejako to vyzeralo v hornej časti našej dediny. Chceme vám však predstaviť a jej dolný koniec. Naším východným bodom bude opäť prechod z hlavnej cesty cez železniciu. Po pravej strane bolo aj je ZÁHUMNIE, dnes NOVÁ KOLÓNIA. V minulosti typické pre každú roľnícku (poľnohospodársku) dedinu. Domy sa stavali kolmo na ulicu v pozdĺžnom smere a humná v priečnom. Tento starý názov zostal už iba na DOLNOM DVORE (bývalé JRD, potom ŠM). Boli tam maštale. Veľká plocha ZÁHUMNIA bola v 2. polovici 20. storočia zastavaná rodinnými domami. Vznikli nové ulice. Aj poniže až za Belianskym potokom je postavených viacero rodinných domov. Lokalita sa volá ZA HRADSKOU. Nachádza sa medzi železnicou a bývalou hradskou. Súčasný koštiansky chotár (kataster) smerom k Turcu uzatvárajú KAPUSTNICE POD VYŠNÝM a POD VYŠNÝM. Spomínané chotárne názvy zrejme vznikli ústnym podaním. Sú chybné zaznamenané v novších mapách. Správne by malo byť KAPUSTNISKÁ POD VIŠŇOU (VIŠŇAMI). A nijaký kopec tam nie je. Rovina, rovina a znovu rovina. K tejto úvahe nás priviedli názvy okolia Turca na starej mape z roku 1860. Jednoznačne sa tam spomína višňa (strom) v dvoch chotárnych názvoch: POD VIŠNIA A KÚTY a POD VIŠNIA LAZ A KUTINA. Prešli sme sa tade. Skutočne utešené, čarovné miesta – meandre Turca, kúty a kutiny s bohatým vodným, resp. mokrad'ovým rastlinstvom a živočíštvom. Kapustné polia boli skoro na každej dedine. Kapusta bola pre dedinského človeka jedna zo základných potravín. V roku 1864 sa jej napríklad v Košťanoch urodilo až 400 q. Ani to však nestačilo. Muselo sa dokupovať u susedov. V sledovanom roku bolo u nás 25 štepených višní. A to ešte nepočítame neštepené, ktoré sa v okolí Košťian určite vyskytli. Je tu ešte jeden názov: KLIN. Zem medzi železnicou a hradskou v smere do Martina. Jeho význam hádam netreba vysvetľovať. Nápadne sa totiž podobá na ostrý železný predmet, ktorým sa kálalo aj dodnes kála hrubšie a tvrdšie drevo.

Blížime sa opäť k dedine. Ale nie po HRADSKEJ, ale po ulici NA DEDINE. Je to tá bližšie k Turcu. Kedysi spolu s dlhými gazdovskými dvormi tvorila základ dediny. Teraz je tu tanečné kolo a prvá hasičská strážnica, pravda už zrenovované. Bočnou cestičkou sa presunieme k rieke. Až do roku 1960 tu bol krásny drevený most. Žiaľ, zobrala nám ho voda. Tesne popri rieke v smere na Martin sa dostaneme NA LAZY. Slovo LAZ je veľmi staré. Označuje pracovnú činnosť predchádzajúcich generácií, ktorá súvisela s likvidáciou pôvodného lesného porastu. Cieľ - získať novú pôdu. Obyčajne sa to týkalo lesov. Čudujete sa? V Košťanoch? Veď tu žiadne lesy predsa nie sú. Ale história sa nedá oklamať. Blízko Turca boli kedysi tzv. lužné lesy. Známym stromom, ktorý má rád vlhkosť bola i je jelša. Dosvedčuje to aj zápis turčianskeho historika Richarda Lacku v knihe o našej obci: "Poddaným sa prísne zakazovalo drevo rúbať v panských lesoch okolo Kostolišťa, v jelšovom lese okolo dediny Košťany...". Chotárnych názvov so slovom LAZ je v Košťanoch viac. Sú zaujímavé. Niektoré predstavujú čarokrásnu prírodu, napr. BOŽSKÝ LAZ oproti TABÁŇU,

LÁSKY hádam ani netreba komentovať, POD VIŠNIA LAZ sme už spomínali a LÁŽKY sú asi chybné zapísané.

Konečne sme sa dostali k OSTROVU. Je za železnicou a hlavnou cestou v smere na Žabokreky. Dedina mimo pôvodnej dediny. Ktovie, kedy a prečo dostala toto skutočne svojské pomenovanie. Ak sa však držíme odborného vysvetlenia, pomenovanie OSTROVA vzniklo ako označenie suchého miesta medzi bažinami. A skutočne. Svedčia o tom aj staré mapy tzv. vojenského mapovania. Na nich zreteľne vidno viacero mostíkov ponad potoky. Hlavne v smere na Martin. Ani Beliansky potok netečie tak, ako tiekol pred desiatkami či stovkami rokov. Dokazujú to aj terajšie výkopové práce pri zavádzaní kanalizácie v Športovej ulici. V zemi sa totiž v určitých vrstvách nachádza štrk. Pre doplnenie. Vedľa Belianky sú z oboch strán ZÁBELIA (čistá, biela voda).

Veľa by sa ešte dalo o našej jubilujúcej obci rozprávať. Máme však vymedzený čas, a preto aspoň telegraficky spomenieme tie najdôležitejšie historické fakty:

- OSTOLIŠTE. Možno už v blízkej budúcnosti sa staneme svedkami objavu základov prvého kresťanského kostolíka v Turci, a to až z 10. storočia. Pravda, zatiaľ je to iba predpoklad.
- STARÁ POŠTOVÁ CESTA. Viedla aj cez Košťany po jej presmerovaní popri tokoch riek Váhu a Turca. Od roku 1844 mali už Košťany svoju poštovú stanicu. Stála na mieste terajšieho hostinca a domu p. Salíniho. Máme aj dôkazový predmet – podkovu s iniciálkami posledného poštmajstra Františka Jušta.
- Objekt bývalej PIZZÉRIE VILLAGIO bol v minulosti hostincom, v ktorom sa radi stretávali národovci hlavne z Martina a okolia. Vystriedal viacerých majiteľov: Zátureckých, Juštovcov, Páričkovcov, Zbyňovských a štát.
- Na TABÁŇI bolo prvé koštianske tanečné kolo.
- V Košťanoch ešte stoja dve takmer storočné lipy. LIPY SLOBODY. Boli zasadené v roku 1919 na pamiatku vzniku Československej republiky. Bolo ich šesť. Jedna je pred domom pána Salíniho a druhá pred tanečným kolom.

A na záver. Každá dedina je krásna. Čarovná je predovšetkým pre rodákov, no aj pre jej nových obyvateľov. Spoločné putovanie po obci zakončíme veršami básnika a evanjelického farára Daniela Šovca. Báseň sa volá: Modlitba za národ.

Zem nádhernú, Pane, dal si nám ,
nedaj nám ju zmeniť v púšť. Nech chválospev vďaky zo srdca
znie
jak prúd riek z našich úst.
Prosíme, buď pri nás deň i noc,
prosíme za stárež, mlad'.

Nech hory a rieky spievajú
náš Boh si, náš si hrad.
Raj, otvor nám raj...
(úryvok)

Július Jarkovský

Košťany CZ

Pri príležitosti 625. výročia prvej písomnej zmienky a 25. výročia povýšenia Košťan na mesto nás naši priatelia pozvali na návštevu.

Dve malé delegácie – my a priatelia z Valalík si to vlakom namierili na západ. V Ústí nad Labem nás už čakali priatelia a odviezli do Teplic. Po chvíli oddychu nás už čakali naštartované autá so smerom Osek. Osek sme už predtým poznali z návštevy Cisterciánskeho kláštora. No teraz nás čakalo prekvapenie z iného súdka do slova a do písma. Súkromný podnikateľ sa rozhodol obnoviť oseký kláštorný pivovar OSSEGG (nemecky Osek) z roku 1701. Na druhý deň po prehliadke Krušnohorského divadla sme autá vymenili

za turistický vláčik, z ktorého sa dali obdivovať krásy kúpeľného mesta Teplice. Vláčik nás bezpečne vyviezol na kopec Doubravská Hora, ktorá tvorí dominantu územia medzi Českým stredohorím a Krušnými horami. Nachádzajú sa tam zrúcaniny hradu z roku 1483.

Na slávnostnom programe, kde okrem iných boli pamätnými medailami ocenení aj náš starosta pán Marián Bunganič a starosta Valalík pán Štefan Petřík. Ako dar venovali starostovi mesta pánovi Tomášovi Svádovi Kľúč priateľstva. Zbytok dňa sa niesol návštevami, hudobným programom a záverečným ohňostrojom.

Vďaka priatelia

AV

Kultúra

✓ V marci sa konal jubilejný 20. ročník kartárskeho turnaja o Pohár starostu obce. Konečne sa rady hráčov rozšírili hlavne o deti v Pexese.

Vítazi:

Pexeso: Liliana Handzušová

Joker: Miroslava Výbošťoková st.

Mariáš: Vladislav Polonec st.

✓ Spevák Karol Duchoň je známy nielen pre nás skoršie narodených, ale aj pre mládež. Slovenské komorné divadlo v Martine zaradilo do svojho repertoáru hru „Zem pamätá“ v hlavnej úlohe s Tomášom Gregom (s fantastickým speváckym výkonom celé predstavenie absolvoval na bežiacom páse). Bol to prierez životom tohto speváka a jeho nezabudnuteľných pesničiek. Odniesli sme si neopísateľné zážitky. Za tie dve hodiny sme si aj zaspievali, tleskali do taktu, poklepávali nohou. Klobúk dole aj pred výkonmi ďalších predstaviteľov a renomovaným českým režisérom Jiřím Havelkom.

✓ Stavanie mája nám spríjemnili účinkujúci z Detského folklórneho súboru Turiec

✓ Deň matiek : S mesiacom máj sa nám spája krásny sviatok „Deň matiek“. Mama je tá, ktorá nás pritúlila a zovrela v náručí, keď nám bolo ťažko. Milá a starostlivá mama sledovala naše prvé krôčky a vedela dať slovám tú

najkrajšiu podobu. V kultúrnom dome sme si naše žijúce i nežijúce mamy pripomenuli slávnostnou akadémiou. O krásnu atmosféru sa pričínili deti materskej a základnej školy.

Z obce

Únia žien:

✓ Vansovej Lomnička je známa prednesom poézie a prózy ženami všetkého veku. Naša obec a hlavne my sme boli šťastní, že sa tam zúčastila pani Veronika Kleinová.

Nielenže vyhrala na okresnej súťaži v Martine, ale postúpila aj na krajskú súťaž do Žiliny. Svoju úspešnú recitátorskú cestu ukončila na 52. Festivale umeleckého prednesu žien v poézii a próze v Banskej Bystrici, kde

obdržala diplom o zaradení do Strieborného pásma festivalu.

- ✓ Ku Dňu zeme sme zorganizovali brigádu pri čistení našich vodných tokov. Pomocnú ruku nám podali naši hasiči, členovia ostatných zložiek a občania.

- ✓ Pod vedením Ley Bukovskej sa ženy učili umeniu dekuperáže.

- ✓ Športom od najmenších až po dospelých sme strávili tradičný Športový deň obce.

MS SČK:

- ✓ Ako každoročne, tak aj teraz bezpríspevkoví darcovia krvi boli prijatí v obradnej sieni na obecnom úrade. Ohodnotenie ich záslužnej činnosti vykonala zástupkyňa starostu pani Iveta Junasová. Počet ocenených darcov sa zozširuje, na Aktíve BDK v Martine boli ocenení:

Bronzová plaketa:

Monika Smičková
Milan Ďurana

Peter Pakan

Strieborná plaketa:

Martin Denko

Zlatá plaketa:

Peter Záborský

- ✓ Pre všeobecnú informovanosť občanov bez rozdielu veku miestny spolok zorganizoval odborné prednášky : „Prvá pomoc pri život ohrozujúcich stavoch“ a „Pijavica lekárska a jej využitie pre naše zdravie“

Klub dôchodcov:

Naši seniori vyšli zo zabehnutých koľají:

- ✓ Svojimi rukami vytvárali jarné dekorácie pod vedením pani Ley Bukovskej.
- ✓ Nesedeli len v klube, ale v jednu nedeľu sa vybrali k susedom do Žabokriek. Nebolo to len také obyčajné stretnutie. Žabokrecké ochotnícke divadlo po veľkých úspechoch nielen v Turci, ale aj na Orave a Kysuciach uskutočnilo derniéru divadelnej hry „Je úžasná“. Obyčajný život vymenili za hodinu dobrej pohody, spojenej so smiechom.
- ✓ Aby neboli len v svojom okrese nasadli do vlaku a navštívili Zvolenský zámok, v ktorom je umiestnená Slovenská národná galéria. Všetko dopadlo k spokojnosti až na návrat domov. Slovrail na trasu Zvolen – Vrútky, cez Kremnicu nasadil motorový vlak, ktorý nezvládol teplo a kopce. Motor sa zahrieval, čím došlo k vykurovaniu

celej súpravy a k 90 min. meškaniu. Členovia zájazdu tak nedobrovoľne absolvovali železničnú saunu – bez újmy na zdraví.

Duchovný život:

V rámci Aliančného týždňa modlitieb sa bratia a sestry rímskokatolíckeho a evanjelického vierovyznania z našej obce stretli na bohoslužbách v r.k. kostole v Turčianskom Petre a v ECAV chráme Božom v Příbovcích.

Školský rok nám pokračuje

Po vianočných sviatkoch a zimných prázdninách prišiel nový rok a s ním nové aktivity pre deti:

- ✓ V januári prebiehal lyžiarsky výcvik vo Valčianskej doline, ale ani ostatné deti nezaháľali a naplno využili bielučký sneh. Každý deň bola veselá guľovačka, vyšľapávanie chodníčkov v čerstvom snehu, spúšťanie sa z kopčeka na lopároch i stavenie snehuliaka. Celú zimu sme sa starali o vtáčiky. Deti im sypali zrnká do vtáčích búdok. Trieda Lienok tiež navštívila Valčiansku dolinu, kde sa vyšantili na lopároch a kochali krásnou zasneženou prírodou.
- ✓ Vo februári sa deti zabavili na tradičnom škôlkárskom karnevale v kultúrnom dome. Navštívili sme aj divadelné predstavenie „O čudnom vajčku.“
- ✓ V marci „Mesiaci knihy“ sme sa stretli v obecnej knižnici s pani Emíliou Bielikovou, ktorá nás srdečne privítala a deťom umožnila prežiť atmosféru knižnice. Taktiež v tomto mesiaci naši veľkí predškóľáci navštívili ZŠ, kde sa stretli so svojimi kamarátmi, ktorí ešte nedávno chodili do MŠ. Tí im ukázali, čo sa v prvom ročníku naučili. Priniesli si nové zážitky a samozrejme sa zoznámili s prostredím zápisu. V MŠ nás navštívila pracovníčka Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Martine, ktorá deťom hravou formou predviedla starostlivosť o zdravie a hygienu rúk.
- ✓ V apríli sme sa vo veľkej miere venovali príprave Veľkej noci. Deti tvorili z rôzneho materiálu veľkonočné a jarné výrobky, priblížili sme si zvyky a tradície spojené s týmito sviatkami.

Keďže sa venujeme okrem iného aj zdravému životnému štýlu, ani tento rok sme nezabudli na plavecký výcvik v Martine, ktorý prispel k otužovaniu zdravia, k zdatnosti detí a hlavne k odbúraniu strachu z vody.

Veľmi vydarenou akciou bola aj „Rodinná olympiáda“, keď medzi nás prišla aj pani Lucia Hrivnák Klocová, ktorá si s deťmi zašportovala, ukázala im ako vyzerá tréning atletiky

a spolu s rodičmi si zasúťažili.

V rámci ľudových zvykov už tradíciou sa stalo v našej MŠ stavenie mája spolu s rodičmi. Deti si zaspievali a pomáhali viazať farebné stuhy. V máji deti predviedli svojim mamičkám v kultúrnom dome našej obce program plný básničiek, piesní a tančiek, odovzdali im vlastnoručne vyrobené darčeky, a tak si pripomenuli ich sviatok.

Pri príležitosti Dňa mlieka mali deti možnosť ochutnať rôzne mliečne výrobky. Zaujímavou akciou bola aj „Nemocnica u medvedíka.“ Medzi nás prišli študenti lekárskej fakulty, priblížili nám prácu lekárov a deti si skúsili medvedíkov aj ošetriť.

V priebehu Týždňa detských radostí si deti zatancovali, zaspievali, zašportovali, maľovali, zamaškrtili a všetku radosť im znásobili každodenné odmeny. V piatok nechýbal guláš a nezabudol na nás ani pán starosta, ktorý nás prišiel pozrieť. Deťom doniesol ovocie a pozval nás na návštevu obecného úradu.

Spolupracujeme aj so CVČ ABC, ktoré nám pripravilo program k MDD a dopravnú výchovu v Beniciach. Deti jazdili na autách, kolobežkách, trojkolkách a pritom si upevňovali

zásady bezpečnosti na ceste.

V materskej škole sa deti vyšantili, veľa naučili, získali nové skúsenosti, návyky a priateľstvá. Pod vedením pani učiteliek sa všestranne rozvíjali a naplňali svoje želania a potreby.

V priebehu celého školského roka sme s deťmi aktuálne oslavovali ich narodeniny spolu so všetkými kamarátmi v MŠ. Samozrejme nikdy nechýbala hostinka a darček pre oslávenca. Týmto sme v deťoch rozvíjali aj prosociálne cítenie.

Do konca školského roka nás ešte niektoré akcie čakajú (noc v MŠ, rozlúčka predškolákov, školský výlet) a potom už „hurááááá leto“, zaslužný oddych, na ktorý sa všetci tešíme. Prajeme deťom a ich rodičom veľa oddychu, zábavy, aby načerpali nové sily a aby sme sa zdraví a plní elánu stretli v novom školskom roku.

Ivana Slivková

Základná škola

Týždeň detských radostí

Aj tento rok sme sa zúčastnili Týždňa detských radostí v družobnej škole v obci Valaliky. Prežili sme týždeň plný zaujímavých aktivít, nadviazali sme nové priateľstvá.

Navštívili sme Mestskú pamiatkovú rezerváciu v Košiciach, Lanové centrum OUT DOOR PARK a Aquapark Delňa v Prešove. Vyskúšali sme si jazdu na koňoch na Ranči Ždaňa. Turistika nám vo Vysokých Tatrách nevyšla pre

nepriaznivé počasie, ale aj tak sme navštívili Jasovskú jaskyňu a v Tatrách sme sa vybláznili v galérii trick-artu a optických ilúzií TRICKLANDIA.

Domov sme si priniesli mnoho zážitkov a spomienok.

Hilda Feriančíková

Mladí zdravotníci

Dňa 5.6.2019 sa v športovej hale v Martine uskutočnilo Územné kolo súťaže Družstiev mladých zdravotníkov I. a II. stupňa základných škôl, na ktorom dievčatá 5. ročníka obsadili 1. miesto a dievčatá z 8. ročníka obsadili 3. miesto.

Anna Šimonidesova

Úspech mladých florbalistov

Po piatich rokoch (r. 2014) sa florbalisti ZŠ Košťany n/T. opäť tešili z úspechu. V okresnej súťaži zo štrnástich Úspech mladých florbalistov

Po piatich rokoch (r. 2014) sa florbalisti ZŠ Košťany n/T. opäť tešili z úspechu. V okresnej súťaži zo štrnástich zúčastnených družstiev obsadili 3. miesto. O tento pekný úspech sa zaslúžili mladí športovci, ktorých mená nájdú

čitatelia na priloženej fotografii. Úspešné družstvo viedli: pani učiteľka Milada Cingelová a Július Jarkovský, tréner. Škoda, že svoj úspech nezúročili aj na THM v Martine, kde obsadili 5. miesto.

Július Jarkovský

- stojaci zľava – Lukáš Košút, Adam Mičko, Filip Štrba, Matúš Illo, Andrej Kapusta, Jaroslav Katriňák, Daniel Popluhár, Branislav Kňazko, Lukáš Chlístek, Martin Koša a Ján Jamriška
- kľacia: zľava: Ondrej Grlák a Timotej Kalnický

Lyžiarsky výcvik I. stupňa v Jasenskej doline.

DHZ

1. V našom dobrovoľnom hasičskom zbore bol na výročnej schôdzi odsúhlasený nový výbor:

- predseda: Peter Handzuš
- podpredseda-veliteľ: Roman Michalko
- preventívár: Ľubomír Šimo ml.
- tajomník: Veronika Michalková
- pokladník-hospodár: Milan Remeň st.
- strojník-vodič 1: Michal Džurman
- strojník vodič 2: Ľubomír Kubis
- referent mládeže: Jozef Pavolka
- vedúca mládeže: Zuzana Jonášová
- referent žien: Marta Blahušiaková
- organizačný referent: Viera Cingelová
- mater.-technický referent: B. Bukovský
- členovia výboru: Anna Čičková

Ján Hluško
Lukáš Kalanka

2. Súťaže

Mladí hasiči:

Turčianska liga mladých hasičov 2019

Prvé kolo Martin - Priekopa: dievčatá 1. miesto, chlapci 13. miesto.

Druhé kolo - Košťany nad Turcom: dievčatá 1. miesto, chlapci N (nehodnotení)

Tretie kolo Martin - Záturčie: dievčatá 1. miesto, chlapci 11. miesto

Štvrté kolo - Dražkovce: dievčatá 1. miesto, chlapci 11. miesto

Územné kolo hry Plameň 16.6. 2019 v Slovanoch: dievčatá 2. miesto, chlapci 5. miesto

Dorast:

Územné kolo hasičského dorastu v Žabokrekochoch: dorastenky 3. miesto, dorastenci 8. miesto

Roman Michalko

~~~~~ TJ Turčan Košťany nad Turcom – futbalový klub. ~~~~~

Futbalový klub v súčasnosti má ako jediný z obcí v Turci päť futbalových družstiev, a to: prípravku, mladších a starších žiakov, dorast a mužstvo dospelých.

Prípravka – v jarnej časti svojej súťaže hrala v nadstavbovej skupine „C“. Mužstvu sa darilo so striedavými úspechmi a nakoniec obsadilo 5. miesto. Umiestnenie nie podstatné, veď títo mali „špunti“, sa len učia základom futbalovej techniky a taktiky.

Mladší žiaci – v jarnej časti súťaže „U 13“ chlapci predvádzali dobrý futbal a nakoniec obsadili 2. miesto len horším pomerom vzájomných zápasov s Dražkovcami. Tu sa odzrkadlil dobrý základ z prípravky, ako aj skvelá práca trénerov a vedenia družstva.

Starší žiaci – vo svojej kategórii obsadili nakoniec 8. miesto, ale svojimi výkonmi nesklamali. Často potrápili mužstvá, ktoré patrili do top mužstiev tejto vekovej kategórie. Niektorí z chlapcov už nastupovali aj v dorasteneckej kategórii.

Dorast – v jarnej časti súťaže nakoniec obsadil 7. miesto vo svojej kategórii. Chlapci hrali vcelku pohľadný futbal, ale často doplácali na slabšiu kondičnú prípravu. Niektorí počas jarnej časti hrali aj v mužstve dospelých, čo len potvrdzuje dobrú prácu vedenia mužstva.

Dospelí – v jarnej časti súťaže doslova „vybuchli“. Mužstvo neodohralo ani jeden zápas v kompletnej zostave z dôvodov sústavnej absencie niektorých kľúčových hráčov kvôli zraneniam (Majerčík, J. Lukášik, Bielický) a pracovným povinnostiam. To sa odzrkadlilo na výsledkoch a niektorých vysokých prehrách. Do mužstva dobre zapadol z dorastu brankár Sochulák a zahrali si v niektorých zápasoch aj iní chlapci z dorastu. Mužstvo nakoniec nesplnilo cieľ. Pohybovať sa v hornej polovici tabuľky a obsadiť konečné 9. miesto. Výbor čaká veľa práce pri posilnení

a doplnení mužstva, nakoľko niektorí hráči končia s aktívnou činnosťou (Rendko, Kalnický, Štefanides, Badáň, Prchlík, kvôli zdravotným problémom aj Bielický a J. Lukášik).

V závere sa chcem poďakovať za pomoc všetkým trénerom, vedúcim mužstiev, rodičom detí a našim fanúšikom, ktorí aj za nepriaznivých situácií podporovali náš klub. Veľká vďaka za podporu patrí aj obecnému úradu a všetkým sponzorom, ktorí podporovali klub pri jeho činnosti. Poďakovať treba aj výboru TJ ako aj ostatným členom a priateľom klubu, ktorí pomáhali pri rôznych brigádach a akciách TJ.

Peter Špalek

Slovenská zástava na Rallye Dakar 2019

Priznám sa, že nie som fanúšik motošportu. Z médií viem, že rallye sú preteky kamiónov, off-road vozíel, štvorkoliek a motocyklov. Tiež som sa dozvedela, že tohtoročná Rallye Dakar alebo po slovensky Rely Dakar z bezpečnostných dôvodov sa nebude konať na africkom kontinente, ale na juhoamerickom, konkrétne v Peru.

Vďaka sociálnej sieti som sa dozvedela novinku, ktorá mi vyrazila dych. Jedným z účastníkov bude aj náš **Lukáš Kalanka**. Rozjasnilo sa mi, prečo sa so svojou Natáliou a synom Jurkom odsťahoval do Sedlčan. Bolo to kvôli práci v tíme Big Shock Racing. No a najhlavnejšie stal sa mechanikom posádky **Frantu** (meno liazky), ktorá sa mala zúčastniť týchto pretekov. Za volantom sedel Martin

Macík j.r., navigátorom bol František Tomášek. Citujem Martina: „Proto jsme v autě tři, abychom dělali každý svoji práci, kvůli které v autě jsme. Moji povinností je točit volantem, navigátor František čte pečlivě rozpis, upozorňuje mě, kam pojedeme a co mě čeká. Nesmí se splést, protože po jeho chybě může dojít k fatálním následkům. Mechanik zase rozumí autu do posledního šroubku a umí i v kabině a z mých postřehů odhadnout, co se může dít. Když jsme v páté etapě vážně poškodili pravé přední kolo, tak bychom to bez Lukáše, který dostal jméno POČÚVAJ určitě neopravili. Všichni musíme být sehraní, protože máme pod sebou a hlavně za svými zády desetitunový kolos“.

Jednotlivé etapy boli ako z hororového filmu. Všade piesok,

vysoké duny. Poctivo som sledovala priebeh. Škoda tej 5. etapy, keď po skoku z duny sa odtrhol záves predného kolesa. Nešťastnej trojici sa síce podarilo poškodený kamión opraviť a dôjsť do cieľa „erzety“ (dokonca bez predného náhonu), avšak museli na trase vynechať niekoľko kontrolných bodov, čo sa pochopiteľne trestá penalizáciou. No chlapci sa nevzdali a pokračovali v polmaratóne, kde skončili druhí. Lukáš nebral zbytočne zástavu, ktorá potom slávnostne zaviala v ďalekom Peru.

Vďaka!

AV

zľava Lukáš, Martin, František

Živnosť

Krása života

„Všetky knihy zožltnú, ale kniha prírody má každý rok nové, nádherné vydanie.“ H.Ch. Andersen

Tohto motta sa drží aj rodina Čamborová, ktorá spriemňuje život krásou rastlín. V našej obci má svoje záhradníctvo od roku 1996.

Záhradníctvo je rodinnou firmou so záhradníckou tradíciou siahajúcou do 70.-tych rokov minulého storočia. Vtedy sa začali popri zamestnaní vo výsadbe mestskej zelene v Martine zaoberať aj súkromným podnikaním v pestovaní okrasných rastlín. Okrem matky pani Otílie Čamborovej sa mu venujú aj obaja synovia Ján a Martin.

Záhradníctvo sa zaoberá produkciou a veľko a maloobchodom okrasných rastlín. Ale aj výsadbou všetkých prvkov zelene, zakladaním a kosením trávnikov a tiež predajú a montáži automatických zavlažovacích systémov.

Pri tejto zaslúženej práci vychádzajú v ústrety aj zamestnávaním sezónnych pracovníkov našej obce a tiež sponzorstvom.

Citujem pani Otíliu Čamborovú: „Celý život sa so svojou rodinou venujem krásu rastlín, lebo krásu plodí dobro a povznáša človeka. Vďaka tomu je náš svet krajší. Ide nám tiež o reprezentačnú prestíž obce. Nevyužitý priestor pri železničnej trati sme zhumanizovali obdĺžnikovými zahustenými

záhonmi okrasných drevín. Vďaka vedeniu obce, že so svojimi pracovníkmi sa stará o ich údržbu. Tiež sme vylepšili miesto oddychovej cyklistickej zóny pri Belianke. Je však smutné, že sú medzi nami aj ľudia, ktorí si nevážia krásu prírody. Môj syn vysadil k záhradníctvu alej, no niekto ju vandalsky zničil“.

Vďaka tejto prevádzke súhlasíme s A. Einsteinom: Svet okolo nás je plný nádherných prírodných javov, nad ktorými zastane rozum a srdce pookreje, ak ich dokážeme vidieť.

CENTRÁL – PLUS spol. s r.o.

História podnikania v rodine Bielikovcov sa datuje od roku 1992. Práve v tomto roku sa pán Ján Bielik rozhodol ukončiť svoju pôsobnosť v spoločnosti Martimex v Martine, kde získal prvé skúsenosti so zahraničným obchodom. Túžba po podnikaní bola silná a viedla k založeniu vlastnej firmy.

Začiatky boli, tak ako u väčšiny podnikateľov, ťažké. Prenajal si kanceláriu, od rodiny si požičal peniaze na prvý fax (internet na Slovensku ešte nebol), aby mohli on a jedna kolegyňa začať podnikáť. Nasledovali pokusy i omyly a veľa cestovania do zahraničia s cieľom ponúknuť naše výrobky tam a ich výrobky u nás na Slovensku. Časom si uvedomil, že predaj a kúpa tovaru bude čoraz ťažšia, keďže zahraničné fabriky začali otvárať svoje pobočky v našej krajine a naše zas naopak v zahraničí. V roku 1994 sa rozhodol osloviť jednu slovínsku firmu vyrábajúcu interiérové a vchodové dvere a ponúkol im zastupovanie na Slovensku. Tá túto ponuku

prijala. Bolo jasné, že takýto obchod už nebude možné robiť z jednej kancelárie a s jednou kolegyňou. A tak padlo rozhodnutie, že do firmy vstúpi syn Roman a využije vedomosti z práve ukončeného štúdia managementu v reálnom podnikaní. V začiatkoch tejto etapy firmy podala pomocnú ruku aj rodina. Pri prvých montážach interiérových dverí u klientov boli veľmi nápomocní aj brat Milan, synovec Marek, krstný syn Miroslav (ktorý pôsobil vo firme niekoľko rokov) a partia ďalších šikovných chlapov. Nasledovalo obdobie veľkého počtu služobných ciest ku klientom na Slovensku alebo do výrobnéj fabriky do Slovinska. Bolo nevyhnutné mať vlastné skladové priestory. Naš prvý sklad sme mali v prenajatej malej hale v Košťanoch nad Turcom na pile u pána Daneka. Vďaka nárastu objednávok a aj náročnejších požiadaviek klientov dozrel čas aj na kúpu prvých stolárskych strojov. Stále sme sa však pohrávali s myšlienkou

výroby vlastných výrobkov. V roku 2002 sme sa rozhodli pre výrobu sanitárnych deliacich priečok, ktorej sa venujeme až dodnes.

V roku 2004 vstúpila do nášho podnikania aj dcéra Renáta a vznikla firma CENTRÁL – PLUS s.r.o., ktorá sa už venuje len výrobe a montáži sanitárnych deliacich priečok. Stále viac však rástla aj túžba po vlastných priestoroch. Postupom času sa táto túžba začala meniť na realitu a v roku 2008 sa nám podarilo presťahovať do vlastnej novopostavenej budovy v Košťanoch nad Turcom. Zakúpili sme ďalšie moderné stroje, rozšírili počet zamestnancov (kolegyňa, ktorá s p. Bielikom v roku 1992 začínala, u nás pracuje dodnes) a venujeme sa rozširovaniu našej oblasti podnikania.

O tom, že vyrábať vlastné výrobky bol správny krok, svedčí aj fakt, že za 15 rokov pôsobnosti spoločnosti CENTRÁL – PLUS s.r.o. sa nám podarilo umiestniť naše výrobky do rekreačných zariadení, nemocníc, škôl, obchodných do-

mov či výrobných prevádzok. Z mnohých môžeme spomenúť automobilky ako PSA Slovakia Trnava, KIA MOTORS Slovakia Žilina, JAGUÁR LAND ROVER Nitra, Príletový terminál Letiska M. R. Štefánika v Bratislave, Futbalový štadión v Nitre, Jadrová elektráreň Mochovce, Sieť nákupných centier LIDL Slovenská republika a mnohé ďalšie. Popri obchodných činnostiach sa však snažíme finančne alebo materiálne pomáhať aj niektorým organizáciám v Martine a v našej obci. V Košťanoch to boli napr. základná škola, klub dôchodcov, dobrovoľní hasiči či futbalisti. V rámci Martina môžeme spomenúť napr. Martinskú fakultnú nemocnicu, FOMAT Martin a pod.

V súčasnej dobe preberá fungovanie firmy po otcovi Jánovi Bielikovi druhá generácia - syn a dcéra. No aj napriek tomu je pán Bielik, síce už ako dôchodca, stále prítomný vo firme a poskytuje svojim deťom cenné skúsenosti a rady.

rod. Bieliková

Spoločenské okienko

V živote je len jedno šťastie, milovať a byť milovaný

(George Sand)

Narodili sa:

- Vita Kováriková
- Sofia Smutná
- Ema Nováčiková
- Alica Pejscarová
- Júlia Galková
- Žofia Janíková

Rodičom srdečne blahoželáme!

Rozlúčili sme sa:

- Emília Valocká
- Serafín Glejtek
- Elena Zorkóciová
- Miroslav Koleňák

Česť ich pamiatke.

Manželstvo uzavreli:

- Milan Hlubina a Ivana Galbavá
- Jakub Borievka a Nikola Žuborová

Prajeme veľa lásky a porozumenia na spoločnej ceste životom.

Košťianske noviny vydáva: Obec Košťany nad Turcom, 038 41 Košťany nad Turcom č.64, IČO: 00316741 • Registrácia: EV 5187/15, ISSN 1339-956X • Redakčná rada : predseda Ivica Kubíková, zástupca Andrea Výbošťoková dipl.a.h.e., kronikárka obce Mgr. Tatiana Bukovská, historik - editor textu Mgr. Július Jarkovský, grafika Jana Junášová. Redakčná rada Košťianskych novín si vyhradzuje právo články krátiť, editovať, prípadne neuverejniť • e-mail: kostianskenoviny@gmail.com • **Uzávierka príspevkov do č. 2/2019 je 15. 11. 2019** • Počet výtlačkov: 420 • Vychádza 2 x ročne • **Tlač: ALFA print s.r.o. Martin**